

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

IZVRŠENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA 2016.

- VODIČ ZA GRAĐANE -

svibanj 2017.

* Nacrt prijedloga godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu usvojen je na 38. sjednici Vlade Republike Hrvatske održane 25. svibnja 2017. Prijedlog je upućen Hrvatskom Saboru radi donošenja.

MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

Tijekom 2016. godine ubrzan je rast ekonomske aktivnosti započet u 2015., nakon šestogodišnje recesije. **Realni rast bruto domaćeg proizvoda (BDP)** iznosio je **2,9%**, što je najviši gospodarski rast od 2007. godine. Snažan pozitivan doprinos povećanju BDP-a došao je od domaće potražnje, dok je doprinos neto inozemne potražnje i promjene zaliha bio neznatan.

Gledajući pojedinačno, najveći pozitivan doprinos rastu BDP-a u 2016. došao je od **izvoza roba i usluga**, koji je realno povećan 6,7%. Slijedi **potrošnja kućanstava** koja je realno povećana 3,3%. **Bruto investicije u fiksni kapital** zabilježile su realni rast od 4,6%, a **državna potrošnja** realni rast od 1,7% u 2016. Negativan doprinos promjeni BDP-a došao je od **uvoza roba i usluga** koji je realno povećan 7,3%. Treću godinu zaredom pozitivna kretanja zabilježena su u **industrijskoj proizvodnji i realnom prometu od trgovine na malo**. Nakon sedam godina, u 2016. pozitivna kretanja zabilježena su i u **građevinarstvu**, dok je turizam još jednu godinu zaredom ostvario rekordnu sezonu.

Prosječna stopa **inflacije** iznosila je -1,1% u 2016. godini. Najznačajniji čimbenik deflatorskih kretanja bile su cijene energije te prehrane. Kretanja na tržištu rada u 2016. pokazuju **rast zaposlenosti, uz snažno smanjenje nezaposlenosti**. Prosječna **administrativna stopa nezaposlenosti** iznosila je 14,8% u 2016. godini te je bila za 2,2 postotna boda niža u usporedbi s 2015. Na tekućem računu **bilance plaćanja** zabilježen je pozitivan saldo od 2,6% BDP-a. Ukupni bruto **inozemni dug** je iznosio 41,7 milijardi eura krajem 2016. godine, odnosno 91,4% BDP-a.

OSNOVNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI U 2016.

	2014.	2015.	2016.
Bruto domaći proizvod, % promjena, realno	-0,5	1,6	2,9
Potrošnja kućanstava	-1,6	1,2	3,3
Državna potrošnja	-0,8	-0,3	1,7
Bruto investicije u fiksni kapital	-2,8	1,6	4,6
Izvoz roba i usluga	7,6	10,0	6,7
Uvoz roba i usluga	4,5	9,4	7,3
Indeks potrošačkih cijena, % promjena	-0,2	-0,5	-1,1
Industrijska proizvodnja, % promjena (kal.pril. indeksi)	1,2	2,5	5,0
Promet od trgovine na malo, % promjena, realno (kal.pril. indeksi)	0,4	2,4	4,0
Broj noćenja turista, % promjena	2,6	7,7	9,0
Indeks građevinskih radova, % promjena (kal.pril. indeksi)	-7,3	-0,9	2,8
Stopa registrirane nezaposlenosti¹, %	19,6	17,4	14,8
Stopa anketne nezaposlenosti, %	17,3	16,2	13,1
Broj zaposlenih², % promjena	2,7	1,3	0,3
Prosječni tečaj HRK/EUR	7,63	7,61	7,53
Saldo tekućeg računa bilance plaćanja, milijuni EUR	887	2.099	1.169
Saldo tekućeg računa bilance plaćanja, % BDP-a	2,1	4,8	2,6
Inozemni dug, milijuni EUR	46.416	45.384	41.662
Inozemni dug, % BDP-a	108,0	103,6	91,4

¹ Početkom 2016. promijenjen je izvor prikupljanja podataka pa podaci nisu usporedivi s ranije objavljenim podacima.

² Prema anketi o radnoj snazi.

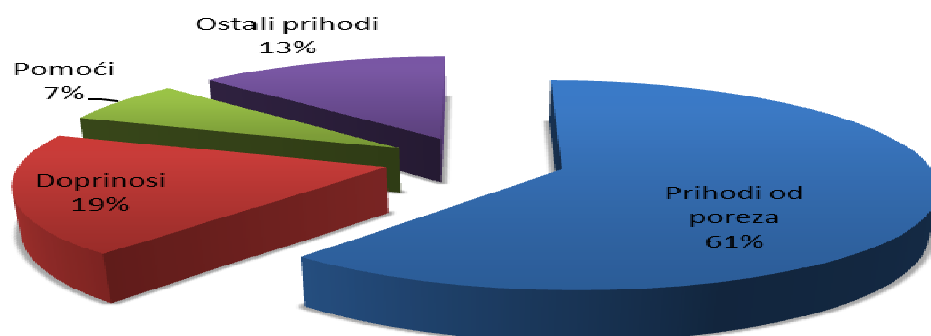
PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ukupni prihodi državnog proračuna u 2016. godini ostvareni su u iznosu od **116,8 milijardi kuna** i za 0,4% veći su od planiranih, dok u usporedbi s prethodnom godinom rastu za 6,5%.

Porezni prihodi u 2016. godini iznose **71,7 milijardi kuna** čime su zabilježili međugodišnje povećanje od 5,4%, a ostvareni su za 1% više u odnosu na planirani iznos.

- **Prihod od poreza na dobit** u 2016. ostvaren je u iznosu od **7,2 milijarde kuna**, čime je zabilježeno međugodišnje povećanje po osnovi ovog poreza za 15,1%. Ovaj prihod povećan je zbog boljeg poslovanja gospodarskih subjekata tijekom 2015. godine.
- **Prihodi od poreza na dohodak** u 2016. ostvareni su u iznosu od **2,2 milijarde kuna**, što čini međugodišnji rast od 7,9% u usporedbi s 2015. godinom. Ovako povećanje prihoda od poreza na dohodak prvenstveno je rezultat pozitivnih kretanja na tržištu rada, ali i visokih uplata prihoda od kamata na štednju.
- **Prihodi od poreza na dodanu vrijednost** ostvareni su u iznosu od **45,2 milijarde kuna**, što je povećanje za 3,8% u odnosu na prethodnu godinu. Na ostvarenje prihoda od poreza na dodanu vrijednost tijekom 2016. godine utjecalo je kretanje osobne potrošnje uslijed pozitivnih kretanja u gospodarstvu te vrlo dobra turistička sezona.

PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA 2016. GODINU PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Prihodi od posebnih poreza i trošarina iznose **14,8 milijardi kuna**, što je porast od 6% na međugodišnjoj razini. Najznačajniji prihodi od trošarina s udjelom 55,3% u ukupnim trošarinama su prihodi od trošarina na energente i električnu energiju, a ostvareni su u iznosu od 8,2 milijarde kuna.

Prihodi od doprinosa ostvareni su u iznosu od **22,2 milijarde kuna**. Prikupljeni prihodi od doprinosa kreću se sukladno kretanjima na tržištu rada, međutim nisu usporedivi na međugodišnjoj razini i to zbog neusporedivosti doprinosa za mirovinsko osiguranje (krajem studenog 2015. godine iz II. mirovinskog stupa u državni proračun izvršen je prijenos sredstava akumulirane štednje za osobe s beneficiranim stažem u iznosu oko 1,26 milijardi kuna, dok tijekom 2016. godine ovakvog prijenosa nije bilo).

Prihodi od pomoći ostvareni su iznosu od **7,8 milijardi kuna**, što je za 57,2% više u odnosu na prethodnu godinu.

- 95,2% čine pomoći vod međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, a izravno su vezane uz projekte financirane iz fondova EU te izravna plaćanja u poljoprivredi.

RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Izvršenje ukupnih rashoda u 2016. godini iznosilo je **120,2 milijarde kuna** što je 98,8% planiranih rashoda za 2016. godinu.

(u kunama)		Ostvarenje 2015.	Plan 2016.	Ostvarenje 2016.	Indeks 2016./2015.	Indeks 2016./P2016.
		1	2	3	4=3/1	5=3/2
RASHODI		118.607.849.059	121.719.934.229	120.237.515.503	101,4	98,8
3	Rashodi poslovanja	115.455.805.551	118.384.512.336	117.175.321.314	101,5	99,0
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.152.043.508	3.335.421.893	3.062.194.190	97,1	91,8

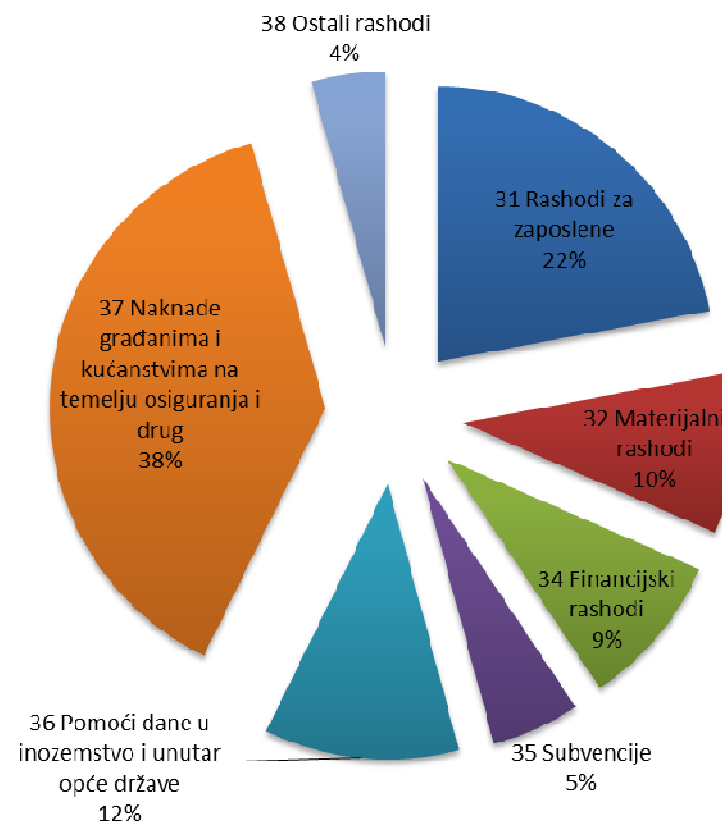
U odnosu na 2015. godinu došlo je do povećanja ukupnih rashoda u iznosu od 1,6 milijardi kuna između ostaloga i zbog:

- povećanja rashoda financiranih iz izvora koji ne utječu na visinu manjka državnog proračuna i to za 2,5 milijardi kuna i
- ostvarenih ušteda od 830,5 milijuna kuna na rashodima koji se financiraju iz izvora koji izravno utječu na visinu manjka državnog proračuna.

(u kunama)	Ostvarenje 2015.			Ostvarenje 2016.		
	IZVORI 1,2,3	IZVORI 3,4,5,6,7	UKUPNO	IZVORI 1,2,3	IZVORI 3,4,5,6,7	UKUPNO
UKUPNI RASHODI	103.423.848.207	15.184.000.851	118.607.849.059	102.593.347.466	17.644.168.037	120.237.515.503
3 Rashodi poslovanja	101.902.059.863	13.553.745.688	115.455.805.551	111.275.637.620	15.899.683.694	117.175.321.314
31 Rashodi za zaposlene	21.178.489.716	3.858.014.456	25.036.504.171	21.627.863.303	4.201.409.434	25.829.272.737
32 Materijalni rashodi	8.628.932.675	4.411.891.981	11.040.824.656	8.181.721.100	4.973.500.832	11.135.221.932
34 Financijski rashodi	10.942.235.062	24.203.965	10.966.439.027	10.629.658.156	20.034.381	10.649.692.537
35 Subvencije	3.958.761.224	2.467.234.550	6.425.995.773	3.692.256.671	2.395.159.081	6.087.415.752
36 Pomoći dane u inozemstvu i unutar općeg proračuna	10.674.931.636	928.080.712	11.603.012.347	11.123.744.089	2.269.393.665	13.393.137.753
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	44.696.701.175	671.868.526	45.368.569.701	44.483.262.447	518.871.283	45.002.133.730
38 Ostali rashodi	3.822.108.376	1.192.851.500	5.014.959.876	3.557.131.853	1.521.315.219	5.078.447.072
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.521.788.345	1.630.255.163	3.152.043.508	1.317.709.846	1.744.484.343	3.062.194.190

U strukturi ostvarenih **rashoda poslovanja** za promatrano razdoblje najveći udio (38%) čine naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, a slijede rashodi za zaposlene s udjelom od 22%.

UDIO RASHODA PO SKUPINAMA U RASHODIMA POSLOVANJA

Kretanje rashoda poslovanja u 2015. i 2016. godini

(u kunama)		Ostvarenje 2015.	Plan 2016.	Ostvarenje 2016.	Indeks 2016./ 2015.	Indeks 2016./ P2016.
		1	2	3	4=3/1	5=3/2
3	Rashodi poslovanja	115.455.805.551	118.384.512.336	117.175.321.314	101,5	99,0
31	Rashodi za zaposlene	25.036.504.171	25.806.437.568	25.829.272.737	103,2	100,1
32	Materijalni rashodi	11.040.524.655	11.615.003.415	11.135.221.732	100,9	95,9
34	Financijski rashodi	10.966.439.027	10.662.079.372	10.649.692.537	97,1	99,9
35	Subvencije	6.425.995.773	6.115.781.313	6.087.415.752	94,7	99,5
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	11.603.012.347	13.473.445.972	13.393.137.753	115,4	99,4
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	45.368.369.701	45.100.781.555	45.002.133.730	99,2	99,8
38	Ostali rashodi	5.014.959.876	5.610.983.141	5.078.447.072	101,3	90,5

Rashodi za zaposlene u 2016. godini izvršeni su u iznosu od **25,8 milijardi kuna**. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine veći su za 792,8 milijuna kuna što je prvenstveno rezultat:

- *isplate regresa i božićnica za zaposlene u državnom i javnom sektoru u 2016. godini* što je povećalo rashode za zaposlene za oko pola milijarde kuna u odnosu na prethodnu godinu,
- *povećanja rashoda za zaposlene financiranih iz sredstava Europske unije za 71,9 milijuna kuna (u 2015. godini rashodi za zaposlene financirani iz sredstava Europske unije iznosili su 85,4 milijuna kuna, dok su u 2016. godini iznosili 157,3 milijuna kuna, što na međugodišnjoj razini predstavlja povećanje od 84,2%),*
- *isplata plaća državnim dužnosnicima nakon prestanka obnašanja dužnosti na temelju članka 15. Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika i*
- *povećanja evidentiranih rashoda za zaposlene financiranih vlastitim i namjenskim prihodima proračunskih korisnika koji su Zakonom izuzeti od obveze uplate u državni proračun.*

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od **11,1 milijardu kuna** što predstavlja 95,9% planiranih sredstava. U odnosu na isto razdoblje

prethodne godine povećani su za 94,7 milijuna kuna. Iz izvora koji utječu na manjak državnog proračuna, materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 6,2 milijarde kuna što je za 467,1 milijun kuna manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Navedeno je prvenstveno rezultat smanjenja:

- rashoda za materijal i energiju za 154,1 milijun kuna i
- rashoda za usluge za 117,4 milijuna kuna.

Iz izvora koji ne utječu na manjak državnog proračuna izvršeni su iznosu od 5 milijardi kuna što je za 561,8 milijuna kuna više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine što je rezultat:

- više evidentiranih materijalnih rashoda financiranih vlastitim i namjenskim prihodima proračunskih korisnika koji su izuzeti od uplate u državni proračun za 422,9 milijuna kuna i
- povećanja materijalnih rashoda financiranih iz sredstava Europske unije za 146,7 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu.

Financijski rashodi izvršeni su u iznosu od **10,6 milijardi kuna** što je 99,9% planiranih sredstava. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, financijski rashodi izvršeni su za 316,8 milijuna kuna manje što je rezultat smanjenja:

- kamata za primljene kredite i zajmove za 239,3 milijuna kuna,
- kamata za izdane vrijednosne papire za 42,1 milijuna kuna i
- ostalih financijskih rashoda za 35,4 milijuna kuna.

Rashodi za subvencije izvršeni su u iznosu od **6,1 milijardu kuna** što predstavlja 99,5% planiranih sredstava.

- subvencije u poljoprivredi 3,7 milijardi kuna (2,4 milijarde iz EU) za izravna plaćanja u poljoprivredi 2,5 milijardi kuna te za mjere ruralnog razvoja 903,1 milijun kuna,
- subvencije isplaćene u prometu, prometnoj infrastrukturi i komunikacijama 1,3 milijarde kuna (za poticanje željezničkog i pomorskog putničkog prometa

751,5 milijuna kuna te za provedbe ugovora o koncesijama autocesta 390,4 milijuna kuna),

- subvencije u gospodarstvu i poduzetništvu 833,5 milijuna kuna (668,2 milijuna kuna restrukturiranje brodogradilišta, 40 milijuna kuna za mjere implementacije industrijske strategije te 35,9 milijuna kuna na poticanje proizvodnje bio goriva).

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna izvršene su u 2016. u iznosu od **13,4 milijarde kuna** (99,4% planiranih sredstava) od čega se:

- 3,2 milijarde kuna odnosi se na doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije,
- 2,6 milijardi kuna za transfer sredstava Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje,
- 2,3 milijarde kuna za financiranje decentraliziranih funkcija i pomoći lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi,
- 1,9 milijardi kuna za naknadu u cijeni goriva za Hrvatske ceste.

Naknade građanima i kućanstvima izvršene su u iznosu od **45 milijardi kuna**, što je u usporedbi s prošlom godinom smanjenje za 366,2 milijuna kuna.

Mirovine i mirovinska primanja izvršene su u iznosu od **36,8 milijardi kuna** što predstavlja povećanje od 122,3 milijuna kuna u odnosu na 2015. i to zbog:

- isplata jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovinskih primanja ostvarenih u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti u iznosu od 175 milijuna kuna u 2015. godini,
- usklađenja mirovina prema općem propisu za 0,81% u 2016. godini (od 1. siječnja za 0,46% i od 1. srpnja za 0,35%) te
- povećanje broja korisnika.

Naknade u socijalnoj skrbi isplaćene su u iznosu od **2,3 milijarde kuna** i to najvećim dijelom za isplatu zajamčene minimalne naknade

612,1 milijun kuna, osobne invalidnine 384,1 milijun kuna te za doplatu za pomoć i njegu 381,3 milijuna kuna

Naknade za nezaposlene izvršene su u iznosu od **1,6 milijardi kuna** od čega za:

- novčane naknade nezaposlenim osobama ostvarene su u iznosu od 932 milijuna kuna, što je za 145 milijuna kuna manje u odnosu na 2015. - smanjenja broja korisnika koji ostvaruju to pravo te
- rashode novčanih pomoći i putnih troškova osobama uključenim u mjere aktivne politike zapošljavanja 624,5 milijuna kuna, odnosno 57,7 milijuna kuna više u odnosu na prethodnu godinu - dio rashoda novčanih pomoći i putnih troškova osobama uključenim u mjere aktivne politike zapošljavanja financiran iz sredstava Europskog socijalnog fonda u iznosu od 101,7 milijuna kuna.

Dječji doplatu isplaćen je u iznosu od **1,5 milijardi kuna** što predstavlja 108,7 milijuna kuna manje u odnosu na ostvarenje 2015. zbog smanjenja prosječnog broja korisnika doplatka za djecu za 7,3% i smanjenja prosječnog broja djece koja primaju doplatu za djecu za 6,8%.

Ostali rashodi izvršeni su u iznosu od **5,1 milijardu kuna** što čini 90,5% planiranih sredstava.

- kapitalne pomoći 1,9 milijardi kuna (944,4 milijuna kuna za transfer Hrvatskim autocestama i HŽ Infrastrukturi za dio pripadajuće naknade u cijeni goriva, 467 milijuna kuna za održavanje željezničke infrastrukture, regulaciju prometa i modernizaciju željezničkih vozila) i
- tekuće donacije 1,8 milijardi kuna (341,2 milijuna kuna za program visokog obrazovanja, 305,6 milijuna kuna za potpore vjerskim zajednicama, 263,1 milijuna kuna za potporu razvoja sustava luka, 151,5 milijuna kuna za program razvoja športa).

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine realizirani su u iznosu od **3,1 milijarde kuna** odnosno 91,8% plana. U strukturi navedenih rashoda najveći udio od 70% odnosi se na ulaganja u građevinske objekte te postrojenja i opremu. Od ukupno izvršenih rashoda 925 milijuna kuna financirano je iz strukturnih i investicijskih fondova Europske Unije.

IZVRŠENJE RASHODA PO IZVORIMA FINANCIRANJA

Izvor sredstava (u kunama)		Izvršenje 2016.
UKUPNO		120.237.515.503,39
1	Opći prihodi i primici	80.497.330.091,79
2	Doprinosi	21.955.251.830,72
3	Vlastiti prihodi	1.090.517.193,58
4	Prihodi za posebne namjene	8.867.868.073,16
5	Pomoći	7.535.369.008,00
6	Donacije	65.140.200,39
7	Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja	85.273.562,16
8	Namjenski primici	140.765.543,59

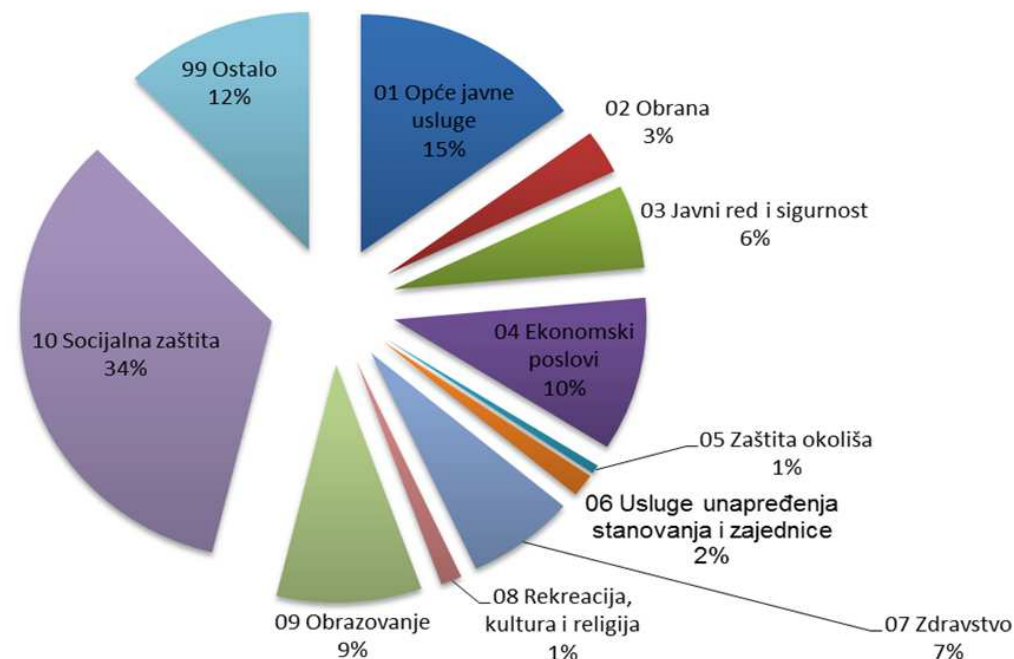
Od ukupno izvršenih rashoda u iznosu od 120,2 milijarde kuna u 2016. godini, najveći iznos od 80,5 milijardi kuna financiran je iz izvora Opći prihodi i primici, dok su rashodi financirani iz izvora financiranja Doprinosi ostvareni u iznosu od 22 milijarde kuna.

Rashodi financirani iz izvora Prihodi za posebne namjene izvršeni su u iznosu od 8,9 milijardi kuna. U okviru navedenog izvora najveći iznos rashoda od 8,4 milijarde kuna financiran je iz podizvora Ostali prihodi za posebne namjene. Iz podizvora Prihodi od igara na sreću financirano je 380,2 milijuna kuna rashoda, a iz podizvora Prihodi od spomeničke rente financirano je 40,9 milijuna kuna rashoda. U 2016. godini iz izvora Pomoći financirano je 7,5 milijardi kuna rashoda, od čega je 7,1 milijardu kuna financirano iz fondova Europske unije (Europski poljoprivredni jamstveni fond 1,5 milijardi kuna, Europski fond za regionalni razvoj 1,3 milijarde kuna, Kohezijski fond 1,2 milijarde kuna, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj 1 milijardu kuna, Europski socijalni fond 639,6 milijuna kuna, Program Schengen 535,9 milijuna kuna itd.).

RASHODI PO FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

S ciljem povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava prema namjeni, u nastavku se u okviru godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna daje prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji. Brojčane oznake i nazivi funkcijske klasifikacije preuzeti su iz međunarodne klasifikacije funkcija države (COFOG) Ujedinjenih naroda – Klasifikacija rashoda u skladu s namjenom.

U 2016. godini najveći udio rashoda državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji odnosi se na socijalnu zaštitu 34%, nakon čega slijede rashodi za opće javne usluge 15%.

IZVRŠENJE FINACIJSKIH PLANOVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Izvanproračunski korisnici državnog proračuna su:

- Hrvatske vode
- Hrvatske ceste
- Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
- Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
- Centar za restrukturiranje i prodaju
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Ukupni prihodi izvanproračunskih korisnika u 2016. godini iznosili su **31,7 milijardi kuna**.

Ukupni rashodi izvanproračunskih korisnika u promatranom razdoblju iznosili su **31,8 milijardi kuna**.

Ukupni manjak izvanproračunskih korisnika iznosio je **87,4 milijuna kuna**.

UKUPNI MANJAK/VIŠAK OPĆEG PRORAČUNA

(u kunama)	2015.	Plan 2016.	2016.
Manjak/višak državnog proračuna % BDP-a	-8.851.951.139 -2,7	-5.347.893.165 -1,6	-3.389.411.170 -1,0
Manjak/višak izvanproračunskih korisnika % BDP-a	636.685.791 0,2	-971.815.835 -0,3	-87.366.306 -0,03
Manjak/višak jedinica lokalne države % BDP-a	597.710.968 0,2	600.000.000 0,2	139.442.674 0,04
Ukupni manjak/višak opće države, nacionalna metodologija računskog plana % BDP-a	-7.617.584.380 -2,3	-5.719.729.000 -1,7	-3.337.354.802 -1,0
Ostale prilagodbe, ESA 2010 metodologija % BDP-a	3.728.407.812 -1,1	120.314.667 0,0	580.184.841 0,2
Ukupni manjak/višak konsolidirane opće države, ESA 2010 metodologija % BDP-a	-11.345.992.292 -3,4	-5.599.414.332 -1,6	-2.757.159.861 -0,8

Napomena:

U 2015. godini obuhvaćeno je 575 lokalnih jedinica pri čemu financijski izvještaj u zadnom roku nije dostavio Kloštar Podravski.
U 2016. godini obuhvaćeno je svih 576 lokalnih jedinica.

Ukupni manjak državnog proračuna zabilježio je razinu **3,4 milijarde kuna** ili **1 % BDP-a** što je za gotovo 2 milijarde kuna manje u odnosu na plan.

Na razini **izvanproračunskih korisnika** ostvaren je manjak od 0,03% BDP-a, dok su **jedinice lokalne i područne(regionalne) samouprave** ostvarile višak od 0,04% BDP-a.